

FDA089

Business Modelling i teori och praktik (CIS)

Recommended for

Doktorander och forskarstuderande vid

- Ekonomiska informationssystem (EIS)
- Informationssystemutveckling (VTIS/ISU)
- IMIE forskarskola
- MIT forskarskola

The course was last given:

Höstterminen 2001.

Goals

Öka förståelsen för användning av "business models" (affärsmodeller, verksamhetsmodeller) vid förändringsarbete inom företag och organisationer med speciell fokus på sambandet mellan de tre utvecklingsnivåerna:

- Affärsutveckling (Strategi)
- Verksamhetsutveckling (Process, Funktion)
- Systemutveckling (IS/IT-stöd)

Prerequisites

Grundkunskaper i företagsekonomi eller systemutveckling.

Organization

Kursen består av koncentrerade presentationer, litteraturbevakningar, teoretiskt modelleringsarbete och praktikfallsanalyser. Inom området Business Modelling finns många olika teman som vi kommer att beröra t.ex.:

- Modellers och metoders roll vid förändringsarbete
- Olika perspektiv och aspekter vid modelleringsarbete
- Teorier från företagsekonomi och informationssystem för modellering
- Metodkombinationer (t.ex. metodkedjor och metodallianser)
- Kvalitetssäkring av modeller och metoder
- Modelleringsarbete inom mindre och större företag

Presentationerna ger en kort orientering kring litteraturen för att skapa ett underlag för de två självständiga tillämpningsuppgifter som ska genomföras under kursens gång. Deltagarna ägnar en stor del av tiden under kursens inledning till aktiva självstudier av litteraturen. Under den senare delen av kursen genomför deltagarna experiment med att kombinera eller integrera ett par metoder för förändringsarbete (teoretiskt modelleringsarbete) samt studerar ett antal företag i praktiken vilka erfarenheter de har av kombinerad metodanvändning vid Business Modelling.

Contents

Denna doktorandkurs behandlar sambandet mellan affärsutveckling, verksamhetsutveckling och systemutveckling på företag och organisationer. Det är ett försök att integrera kunskaper från två olika vetenskapliga discipliner nämligen Företagsekonomi ("Business Administration") och Informatik ("Information Systems"). Kursen ger som helhet 5 poäng efter godkända resultat på två tillämpningsuppgifter.

Bakgrund:

Inom ämnet Informatik/ADB har vi konstruerat specifika modeller och metoder för utveckling av informationssystem på företag (systemutveckling). Men även inom Företagsekonomi har man skapat mycket intressanta, generella ansatser för affärsmodellering inom företag.

Affärsmodellering vid strategisk planering och verksamhetsförnyelse är ofta en kontinuerlig process inom organisationer och kan utgöra en värdefull bas för att starta upp nya informationssystemprojekt.

En central forskningsfråga med stor praktisk relevans är hur vi kan samordna och integrera metoder för affärsmodellering och systemutveckling. Ett stort upplevt problem i praktiken är att ledningsgrupper ofta genomför affärsutveckling tillsammans med managementkonsulter som ofta går stick i stäv mot systemutvecklingsprojekt som bedrivs på initiativ från IT-avdelningar.

Literature

Huvudboken

1. Nilsson, A.G. & Tolis, C. & Nellorn, C. (Eds.) (1999). "Perspectives on Business Modelling - Understanding and Changing Organisations", Springer-Verlag, Berlin Heidelberg (Hemsida med information om boken finns på Internet: <http://www.dsv.su.se/~chn/BM>)

Möjlighet till rabatterat pris på huvudboken i kurs 3 >>>

Kompletterande litteratur

2. Lind, M. & Goldkuhl, G. (2001). "Generic Layered Patterns for Business Modelling". In "Proceedings of The Sixth International Workshop on the Language-Action Perspective on Communication Modelling (LAP 2001), Montreal, Canada.

3. Nilsson, A.G. (1995). "Utveckling av metoder för systemarbete - ett historiskt perspektiv", Research report LiTH-IDA-R-95-13, IDA-institutionen, Linköpings universitet. Engelsk utgåva: Nilsson, A.G. (1995). "Evolution of Methodologies for Information Systems Work - A Historical Perspective". Ingår i Dahlbom, B. (Ed.) (1995). The Infological Equation - Essays in Honor of Börje Langefors, Göteborgs universitet, pp. 251-185.

4. Nilsson, A.G. (2001). "Affärsutvecklarens verktygslåda - utvecklingsarbete med metoder i samspel". Ingår i Gottschalk, P., & Welle-Strand, A., (red.) (2001) Læring gjennom økonomi, system og prosjekt. NKI Forlaget, Oslo, sid. 195-218.

5. Ralyté, J. & Rolland, C. (2001). "An Assembly Process Model for Method Engineering". In Dittrich, K. & Geppert, A. & Norrie, M.C. (Eds.) Proceedings of the Conference CAiSE 2001, LNCS 2068, Springer-Verlag, Berlin Heidelberg, pp. 267-283.

6. Tolis, C. & Nilsson, A.G. (1996). "Användning av verksamhetsmodeller vid processorientering". Ingår i Lundeberg, M. & Sundgren, B. (red.) (1996) Att föra verksamheten framåt - Människor och informationssystem i samverkan, Studentlitteratur, Lund, sid. 161-184. Engelsk utgåva: Tolis, C. & Nilsson, A.G. (1996). "Using Business Models in Process Orientation". In Lundeberg, M. & Sundgren, B. (Eds.) (1996). Advancing Your Business - People and Information Systems in Concert, EFI, Stockholm School of Economics, Chapter VIII. Engelska

utgåvan är även fritt tillgänglig på Internet: Sök på Altavista efter "Advancing Your Business" eller använd adressen: <http://www.hhs.se/im/efi/ayb.htm>

Teachers

Anders G Nilsson, Birger Rapp.

Examiners

Anders G Nilsson, Birger Rapp.

Schedule

Höstterminen 2002.

Examination

För godkänt deltagande och resultat på doktorandkursen i Business Modelling (5 poäng) krävs:

- Författande av två rapporter som behandlar de obligatoriska tillämpningsuppgifterna (examinationsgrundande)
- Aktiv närvaro vid de två seminarietillfällena där rapporterna presenteras och diskuteras (dvs obligatorisk närvaro på seminarierna)
- Tillämpningsuppgifterna måste vara klara till seminarietillfällena dvs ingen extra möjlighet till examination kommer att ges. Rapporterna lämnas i form av papperskopia till kursledaren vid seminariets början. Vidare ombesörjs spridning av rapporten till övriga kursdeltagare eftersom behovet av att studera varandras "forskningsfynd" säkert är stort.

Tillämpningsuppgifter

Det egna forskningsarbetet på kursen kretsar kring två tillämpningsuppgifter inom området Business Modelling. Det råder stor frihet att lösa uppgifterna inom de ramar som ges nedan. Den första uppgiften syftar till att göra en självständig litteraturbevakning inom ämnesområdet. Den andra uppgiften syftar till att genomföra experiment kring metodkombinationer inom Business Modelling. Nedan beskrivs de två tillämpningsuppgifterna mer utförligt.

I Egen litteraturbevakning

Litteraturbevakningen består av tre delar: Referat, Egen referensram och Koppling till egen forskning. Referatarbetet består i sin tur av två delar: Referat av minst fem artiklar i boken "Perspectives on Business Modelling" (dock ej kapitel 1 och 12, det senare kapitlet ska studeras för uppgift II) samt Referat av en egen genomförd Internet sökning kring "Business Modelling" begreppet. Referaten ska vara kommenterande dvs även innehålla dina synpunkter på det som tas upp i litteraturen. Efter referatarbetet vidareutvecklas en egen referensram kring området Business Modelling som dokumenteras. Slutligen penetreras vilka beröringspunkter som finns mellan den egna planerade forskningen och Business Modelling området. Som underlag för arbetet med den första tillämpningsuppgiften kommer en författarträff att arrangeras kring kursboken "Perspectives on Business Modelling".

De olika delarna i tillämpningsuppgiften ska nedtecknas i en rapport på ca 15 sidor. Tillämpningsuppgiften ska ske i form av ett enskilt, individuellt arbete. På seminariet den 8 oktober kommer vi först att dela in oss i ett antal grupper och diskutera våra resultat av litteraturbevakningen. Sedan kommer varje grupp att presentera några "highlights" från diskussionerna i en efterföljande plenum-session.

II Genomförda experiment

Experimenten består av teoretiskt modelleringsarbete och praktikfallsanalyser. Det teoretiska arbetet går ut på att göra en kombination av minst två olika metoder för förändringsarbete. Rekommenderas att någon form av "meta-modellering" genomförs för att underlätta arbetet med metodkombinationer. Aktuell litteratur att studera är kapitel 12 i boken Business Modelling: "The Business Developer's Toolbox - Chains and Alliances between Established Methods". Det råder frihet att välja vilka metoder som man önskar kombinera. Metodvalet bör dock förankras hos kursledningen.

Efter det teoretiska modelleringsarbetet sker en empirisk studie med några praktikfallsanalyser. Man kan välja mellan två former av undersökningsdesign: Djupintervjuer (2 företag) eller Begränsad enkätstudie (ca 10 företag). Syftet är att undersöka erfarenheter av hur företagen jobbat med metodkombinationer vid förändringsarbete. Helst bör företagen använda någon eller några av de metoder du/ni analyserade i det teoretiska modelleringsarbetet. Resultaten av de genomförda experimenten ställs mot den egna referensramen som utvecklades i uppgift I ovan.

Forskningsarbetet med den teoretiska metodkombinationen, empiriska studien (intervjuer eller enkät) och kopplingen till egen referensram dokumenteras i en rapport på ca 15 sidor. Denna tillämpningsuppgift bör genomföras i grupp om två personer. På seminariet kommer vi att ha en plenum-session där varje grupp presenterar några "highlights" från sina genomförda experiment inom Business Modelling. Förbered här en professionell presentation med OH-bilder eller interaktiva hjälpmedel på ca 10-15 minuter.

Credit

Upp till 5 p.

Comments

Kursen är utspridd över ett par månader med två introducerande presentationer av kursledarna och två seminarier där de egna tillämpningsuppgifterna presenteras och diskuteras